

- ۲ عبور بدون مشکل از پیک تابستان امسال.....
- ۳ چشم انداز اقتصاد ۱۴۰۰.....
- نگاه آماری به صنعت برق ایران در سال ۹۹.....
- ۳.....
- آیا بخش خصوصی می تواند واکسن کرونا وارد کند؟.....
- ۴ ورود به موج چهارم کرونا.....
- ۵ تجارت خارجی در دهه ۹۰.....
- بخش تولید باید جذابیت های بیشتری نسبت به فعالیت های غیرمولد پیدا کند.....
- ۶ مشکلات صادرکنندگان با تصویب پیش نویس ۱۳ ماده ای کمیته ارزی حل می شود؟.....
- مقررات گمرکی، مانعی در رقابت پذیری کالای ایرانی.....
- ۸ نقدینگی کافی برای تامین سرمایه در گردش وجود ندارد.....
- ۹ تفکر استراتژیک از حرف تا عمل.....

اوضاع اسفناک سرمایه گذاری در صنعت برق

برق صادراتی و برق داخلی به جای اینکه به صاحبان سرمایه و ۸۰ میلیون ایرانی برسد، تمام و کمال به جیب دولت می رود.

حمیدرضا صالحی، رییس کمیسیون انرژی پارلمان بخش خصوصی ایران که مخالف صادرات برق توسط دولت است، می گوید که نگاهی به تجربه سایر کشورها نشان می دهد که در صورت ورود بخش خصوصی به صادرات برق نه تنها درآمد ارزی کشور افزایش پیدا می کند بلکه در شرایط تحریمی انتقال پول های بلوکه شده به داخل کشور هم راحت تر صورت می گیرد.

به گفته دبیر کل فدراسیون صادرات انرژی، طی دو سال گذشته تقریباً هیچ سرمایه گذاری در حوزه برق و نیروگاهی نشده است. همین کمبود سرمایه گذاری خاموشی های زمستانه را امسال رقم

حمیدرضا صالحی؛ رییس کمیسیون انرژی اتاق ایران و عضو هیات مدیره سندیکا:

رییس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران با بیان اینکه صادرات برق کاملاً در انحصار دولت است، گفت: دولت برقی را که به ریال از بخش خصوصی خریداری کرده به دلار می فروشد. متأسفانه تمام منافع حاصل از اختلاف قیمت

حائری در مورد عبور صنعت برق استان بوشهر از پیک تابستان گذشته، از کاهش رشد ۵.۲ درصدی مصرف برق به یک درصد طی ۲ سال گذشته خبر داد و گفت که: ادامه این مسیر می‌تواند شرایط مناسبی را برای نسل آینده فراهم کند.

معاون وزیر نیرو، کنترل سیستم‌های روشنایی و سرمایه‌های ادارات بعد از ساعات اداری برای عبور از پیک را بسیار حایز اهمیت دانست و با اشاره به پیشرفت‌های تکنولوژیک و خدمت‌رسانی صنعت برق به مردم، اقدامات توسعه‌ای را از دیگر پیشرفت‌ها ذکر کرد که با همکاری و تعامل همکاران برای تقویت مدیران منتخب شکل می‌گیرد و جنبه توسعه‌ای و بلند مدت دارد.

حایری انتصاب مهندس غلامرضا حشمتی به سمت مدیر عامل این شرکت را از طریق فراخوان و کسب امتیازات در یک رقابت منصفانه عنوان کرد.

متولی زاده رییس هیات مدیره و مدیرعامل توانیر نیز در این مراسم با تاکید بر لزوم پیگیری جدی برنامه مدیریت بار ادارات استان در پیک تابستان و وصول مطالبات این شرکت، خواستار پیگیری جدی در نصب کنتورهای هوشمند به عنوان یک ابزار مدیریت بار و رفع فرسودگی شبکه‌ها در این استان شد.

در این مراسم رخشانی مهر معاون هماهنگی توزیع توانیر که در بوشهر حضور داشت، از برپایی جلسه‌ای با حضور مدیرعامل برق منطقه‌ای فارس، مدیر انتقال برق بوشهر و همکاران توزیع برق این استان بعد از این مراسم خبر داد که با هدف آمادگی برای عبور موفق از تابستان ۱۴۰۰ برگزار می‌شود. این مراسم با ارایه نقطه نظرات مدیر عامل و سرپرست سابق توزیع برق بوشهر و ارایه برنامه‌های ۵ گانه مدیرعامل جدید این شرکت همراه بود.

حائری:

عبور بدون مشکل از پیک تابستان امسال تعهد بخش برق به مردم

در مراسم انتصاب مدیرعامل شرکت توزیع بوشهر از طریق ویدیو کنفرانس و با حضور معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی، مدیرعامل و جمعی از معاونان شرکت توانیر، مدیرکل روابط عمومی و بین الملل توانیر، معاون عمرانی استاندار بوشهر و مدیران صنعت برق بوشهر برگزار شد، حایری عبور بدون مشکل از پیک تابستان امسال را تعهد بخش برق به مردم عنوان کرد که با همدلی و همکاری محقق می‌شود.

به گزارش برق نیوز، طی مراسمی با حضور معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی، غلامرضا حشمتی به سمت مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان بوشهر منصوب و جایگزین اردشیر مذکوری شد.

ارز حالا ۸ میلیارد شده، تنها دلیلش هم کوتاهی وزارت نیرو است.

***یعنی اگر وزارت نیرو بدهی خود را سر وقت پرداخت کند، انگیزه لازم برای سرمایه گذاری در صنعت برق ایجاد می‌شود؟**

حجم بالای مطالبات تنها یکی از مشکلات فعالان این صنعت است. مداخله ای که دولت‌ها در صنعت برق می‌کنند بیشترین آسیب را به سرمایه گذاری در این بخش وارد کرده است. باید اجازه داد که اقتصاد مسیر صحیح خود را طی کند و ما را به نقطه ای برساند که سرمایه گذاران این حوزه به کشور بازگردند. با این وجود متأسفانه دولت همچنان در قیمت گذاری برق دخالت می‌کند و تعرفه برق را به صورت مصنوعی پایین نگه داشته است. همین مساله موجب شده که تعداد زیادی از سرمایه گذاران این صنعت ورشکسته شوند. این در حالی است که وزارت نیرو می‌تواند شرایطی را فراهم کند که سرمایه گذاری در صنعت برق برای بخش خصوصی سود آور شده و توجیه اقتصادی داشته باشد.

***اما مسئولین دولت مدعی اند که پایین بودن قیمت برق در ایران بیشتر به زیان خود دولت است چرا که وزارت نیرو برق تولید شده توسط بخش خصوصی را به قیمت تضمینی خریداری می‌کند؟**

صنعت برق ایران دچار یک جریان نامتعارف اقتصادی شده است. در حقیقت قیمت‌گذاری نادرست منجر به برهم خوردن توازن درآمدها و هزینه شده است.

[متن کامل](#)

زد، این اتفاق تا حالا در اقتصاد ایران سابقه نداشته است. حالا این نگرانی وجود دارد که تابستان هم این اتفاق در کشور دوباره تکرار شود. متن کامل گفتگو با حمیدرضا صالحی، دبیر کل فدراسیون صادرات انرژی و رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران را در ادامه می‌خوانید:

***آنگونه که آمارها نشان می‌دهد برای تولید سالانه ۵ تا ۷ هزار مگاوات برق بالغ بر ۳ تا ۴ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری جدید نیاز است. اما آنگونه که آمارها نشان می‌دهد سرمایه گذاری در این حوزه به شدت کاهش یافته و بسیاری نگران تامین برق در سال‌های آینده هستند. با نیاز بالایی که در کشور وجود دارد چرا بخش خصوصی تمایلی برای ورود و سرمایه گذاری در این حوزه ندارد؟**

در طی سال‌های گذشته بخش خصوصی در ۳ بخش اصلی صنعت برق یعنی حوزه تولید و توزیع و انتقال برق زحمت زیادی کشید و توانست منابع زیادی را وارد این بخش‌ها کند. تعداد زیادی از نیروگاه‌هایی که هم اکنون در کشور وجود دارد، توسط بخش خصوصی ساخته شده است. فعالان اقتصادی برای تامین مالی این پروژه‌ها ناچار به دریافت تسهیلات ارزی از صندوق توسعه ملی شدند. اما عدم پرداخت مطالبات آنها از سوی وزارت نیرو موجب شده که سرمایه گذاران نیروگاهی قادر به پرداخت اقساط خود نباشد. اما مشکل اصلی از آنجا شروع شد که قیمت ارز به شدت روند صعودی داشته است. در واقع سرمایه گذاران این حوزه نه تنها طلب خود را سر وقت دریافت نکرده‌اند، بلکه چوب‌بد حسابی دولت را هم خورده‌اند. به عنوان مثال بدهی که دو سال پیش ۲ میلیارد بوده به دلیل افزایش قیمت

نگاه آماری به صنعت برق ایران در سال ۹۹

افزایش ظرفیت واحدهای نیروگاهی کشور در سال ۹۹ به میزان یک هزار و ۸۰۴ مگاوات بوده است. مجموع ظرفیت نصب شده نیز نسبت به سال ۹۸ دارای رشد ۲.۲ درصدی بوده و به ۸۵ هزار و ۳۱۳ مگاوات رسید.

به گزارش برق نیوز، در سالی که گذشت در بخش نیروگاه‌ها، ۴ واحد نیروگاه گازی به ظرفیت ۶۸۵ مگاوات، ۵ واحد نیروگاه چرخه ترکیبی به ظرفیت ۷۹۴ مگاوات، واحدهای گازی تولید پراکنده به ظرفیت ۲۷۰ مگاوات، واحدهای انرژی‌های نو به ظرفیت ۵۳ مگاوات و یک واحد نیروگاه برق‌آبی به ظرفیت ۲ مگاوات به واحدهای نیروگاهی کشور افزوده شده است.

در بخش انرژی تولید شده نیز در سال گذشته با رشدی معادل ۵.۱ درصدی نسبت به سال ۹۸، به ۳۴۳ میلیارد کیلووات ساعت رسید که از این مقدار ۳۳۷ میلیارد کیلووات ساعت مربوط به تولید نیروگاه‌های وزارت نیرو و بخش خصوصی و مابقی آن مربوط به صنایع بزرگ است.

بر این اساس، توان تولیدی همزمان در پیک سال ۹۹ به ۵۸ هزار و ۷۶ مگاوات رسید، این در حالی است که توان تولیدی نیروگاه‌های حرارتی با افزایش ۵.۸ درصدی به ۴۸ هزار و ۹۷۸ مگاوات و توان تولیدی نیروگاه‌های برق‌آبی، اتمی و تجدیدپذیر با کاهش ۱۵.۲ درصدی به ۹ هزار و ۹۸ مگاوات رسید.

در سال گذشته تعداد ۳۳۹ روستا برق‌دار شدند و بدین ترتیب جمع روستاهای برق‌دار به ۵۷ هزار و ۷۵۹ روستا رسید که بیانگر رشد ۰.۶ درصدی نسبت به سال قبل است.

۲- فضای کسب‌وکار

نکته مثبت و امیدوارکننده بهبود فضای کسب‌وکار در سال جدید دستورات و تاکیدات صریح و دقیق مقام معظم رهبری در تعیین نام سال و سخنرانی ابتدای سال مبنی بر لزوم حمایت و مانع‌زدایی از تولید بود.

اما در مقابل، تجربه انباشته (و متأسفانه عمدتاً تلخ) به فعالان بخش خصوصی می‌گوید اگر این دستور و ارشاد دایمانه مقام معظم رهبری در سطح مدیریت اجرایی کشور به درستی در قالب برنامه اقدام مشخص ترجمه نشده و تصمیمات سختی که برای پشتیبانی از تولید و مانع‌زدایی از مسیر آن لازم است براساس یک برنامه اقدام منسجم اتخاذ نشود؛ نمی‌توان امید چندانی به بهبود اوضاع فضای کسب‌وکار کشور، به‌خصوص در بخش مقررات‌گذاری و تنظیم‌گری داشت.

۳- نوآوری و رقابت‌پذیری

نوآوری و رقابت‌پذیری، علاوه بر فناوری و دسترس‌پذیری آن که نقش موتور محرک را در این بخش ایفا می‌کنند؛ به شدت تحت تاثیر شرایط اقتصاد کلان و عوامل موثر بر کیفیت محیط کسب‌وکار به عنوان مانع و عامل بازدارنده است.

با وجود پیشرفت‌های خوبی که در زمینه افزایش سطح دسترسی به فناوری، به‌خصوص در بخش اطلاعات و ارتباطات شاهد آن هستیم، فضای کسب‌وکار کم‌کیفیت، به‌خصوص از نظر ثبات مقررات و سهولت مقیاس‌پذیری، همچنین شرایط نامرغزهای اقتصاد کلان ایران، چندان کارآفرینان را به سرمایه‌گذاری برای نوآوری و رشد مبتنی بر بهره‌وری تشویق نمی‌کند.

[متن کامل](#)

کرونا، به نظر می‌رسد برای کوتاه‌مدت می‌توان انتظار رشد اقتصادی کشور در محدوده زیر ۵ درصد را داشت که هر چند به هیچ عنوان برای احیای اقتصاد کشور و ایجاد تحرک مناسب در بازار کار کافی نیست؛ اما به هر حال به معنای خروج موقت از رکود است.

*در زمینه تورم، وضعیت کسری بودجه و الگوی حکمرانی پولی در کنار سیاست‌های حاکم بر مدیریت مالی عمومی کشور، نوید روزهای روشنی را در خود ندارد و بیشتر فعالان اقتصادی بروز یک توفان تورمی در آینده نزدیک را بسیار محتمل تلقی می‌کنند و این موضوع سبب کوچ منابع به پناهگاه دارایی‌های امن، با نقدشوندگی بالا، اما عمدتاً غیرمولد می‌شود.

*در مورد نرخ ارز نمی‌توان با اطمینان صحبت کرد؛ اما به نظر می‌رسد تغییر دولت در ایالات‌متحده تا حدی قید و بندهای تحمیل شده توسط تحریم‌های ظالمانه این کشور، به اقتصاد ایران را سست‌تر کرده و احتمال می‌رود دسترسی به منابع ارزی دولت ظرف سال پیش رو (حتی بدون لغو گسترده و رسمی تحریم‌ها) بهبود چشمگیری پیدا کند. این موضوع در صورت تحقق، ابزارهای تعقیب سیاست سرکوب ارزی را در اختیار دولت‌ها قرار می‌دهد و با توجه به انگیزه‌ای که دولت‌ها برای استفاده از این ابزار و رویکرد در ماه‌های پایانی خدمت دولت فعلی و روی کار آمدن دولت جدید دارند؛ شاید بتوان انتظار داشت در صورت کسب موفقیت در فروش بیشتر نفت و آزادسازی بیشتر منابع ارزی، سیاست سرکوب ارزی بروز اثرات تورمی بودجه را برای مدتی به تعویق بیندازد و در عین حال از مزیت‌های صادراتی کشور کاسته و انتقال منابع سرمایه‌ای به خارج از کشور را تسهیل و تقویت کند.

چشم‌انداز اقتصاد ۱۴۰۰

حسین سلاح ورزی، نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران: تصویری که فعالان اقتصادی از سال ۱۴۰۰ در پیش دارند را می‌توان در قالب چهار مولفه اساسی «اقتصاد کلان»، «فضای کسب‌وکار»، «فرصت‌های نوآوری و رقابت‌پذیری» و در نهایت «امنیت و امید در فضای عمومی کشور»، بررسی کرد.

۱- اقتصاد کلان:

در حوزه اقتصاد کلان مهم‌ترین عناصر شکل‌دهنده چشم‌انداز فعالان اقتصادی نرخ رشد، نرخ تورم و قیمت ارز است.

*در زمینه رشد، با جذب اثرات تحریم‌های ظالمانه ایالات‌متحده و پیدایش چشم‌انداز عبور از بحران

ورود به موج چهارم کرونا

آمار جان باختگان کرونا روز گذشته برای دومین بار در سال جدید رکوردشکنی کرد و به مرگ ۱۲۳ نفر در یک روز رسید. روز جمعه ۱۳ فروردین نیز ۱۱۷ نفر جان خود را در یک روز بر اثر ابتلا به کرونا از دست داده بودند. پیش از این در اسفندماه نیز دوبار تعداد جان باختگان کرونا سه رقمی شده بود، اما روند فوتی‌ها طی چند ماه پایانی سال گذشته بین ۶۷ تا ۹۸ در نوسان بود. سه رقمی شدن مرگ‌های کرونایی در شرایطی رخ داده است که پیش از این مقامات وزارت بهداشت نسبت به سفرهای نوروزی و عواقب آن هشدار داده بودند. با این حال سیاست دولت مبنی بر باز گذاشتن اکثر راه‌های کشور و شاد اعلام کردن رنگ کرونایی شهرها به دور از واقعیت شیوع ویروس جهش یافته کرونا، عملاً کشور را یک بار دیگر به مرگ‌های سه رقمی این ویروس مرگبار و موج چهارم کرونا سوق داد. موضوعی که البته با گلایه سعید نمکی، وزیر بهداشت هم روبه‌رو شد و او روز جمعه با انتشار متنی در صفحه اینستاگرام خود ضمن انتقاد از مجاز بودن سفرها و تصمیم‌های اخیر مسوولان برای نوروز ۱۴۰۰، از روزهای سخت پیش‌رو خبر داد.

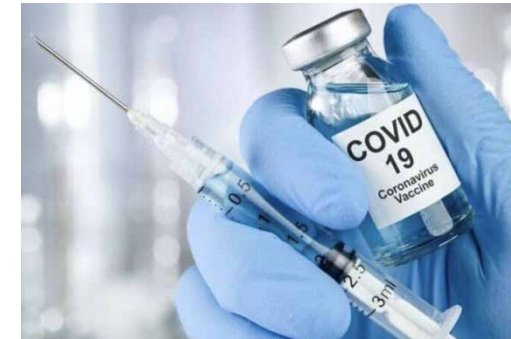
[متن کامل](#)

نیمایی واکسن وارد شود و تزریق شود هیچ مشکلی نداریم.»

البته در حالی رئیس جمهور و مسئولان سازمان غذا و دارو اعلام می‌کنند که واردات واکسن کرونا آزاد است که شرکت‌های واردکننده دارو و فعالان این حوزه اعلام می‌کنند امکان واردات واکسن کرونا وجود ندارد و عملاً ایران زمان مناسب برای تهیه واکسن‌های خارجی را از دست داده است. محمود نجفی‌عرب، رئیس کمیسیون اقتصاد سلامت اتاق بازرگانی گفته است هم‌اکنون شرکت‌های تولیدکننده واکسن، در تلاشند تا واکسن را برای جمعیت کشور خود تامین کنند. از سوی دیگر، کشورهای متقاضی واکسن، از قبل نیاز خود را پیش خرید کرده‌اند و دیگر واکسنی وجود ندارد که شرکت‌های خصوصی بخواهند آن را تهیه کنند. او به همشهری گفته است: «در تمام دنیا، دولت‌ها برای خرید واکسن کرونا اقدام کردند و عملاً بخش خصوصی خودش را وارد این ماجرا نکرد؛ چراکه امکان پرداخت برای واردات واکسن در توان شرکت‌های خصوصی نیست و اگر قرار باشد بعداً هزینه آن از دولت گرفته شود اصلاً مشخص نیست که چه زمانی این اتفاق بیفتد. عملاً شرکت‌های خصوصی توان تامین میزان زیادی از واکسن کرونا را ندارند و از همان ابتدا یعنی زمانی که شرکت‌ها در حال تولید بودند، از شرکت‌های خصوصی هم خواسته نشد تا واکسن وارد کنند.» نجفی‌عرب معتقد است که ایران خیلی زودتر از اینها می‌توانست واکسن کرونا را پیش‌خرید کند، این اتفاق برای واکسن آنفلوآنزا هم می‌افتد، اما در ارتباط با واکسن کرونا موضوع پیچیده‌تر است و بخش خصوصی مانند واکسن آنفلوآنزا نمی‌تواند واکسن کرونا وارد کشور کند.

صادر کند، ممنوعیت‌ها و محدودیت‌هایی برای صادرات ایجاد شده است و عملاً در چنین وضعیتی واردات واکسن کاری تقریباً غیرممکن است. سازمان غذا و دارو، سوم فروردین در اطلاعیه‌ای خطاب به شرکت‌های واردکننده دارو، اعلام کرد که این شرکت‌ها در صورت توانایی در تامین واکسن کووید-۱۹ از منابع معتبر مورد تأیید این سازمان، درخواست خود را به اداره بازرگانی اداره داروی این سازمان ارائه دهند. چهارم فروردین، مدیرکل داروی این سازمان، در توضیحات تکمیلی گفت که خریدار این واکسن‌ها وزارت بهداشت است و واکسن‌ها به صورت رایگان توزیع می‌شود. حیدر محمدی این را هم اضافه کرد که واکسن از سوی هیأت امنای ارزی وارد می‌شود، اما بنا به نظر سازمان غذا و دارو و وزیر بهداشت، همزمان به شرکت‌های واردکننده هم فراخوانی برای تامین واکسن داده شده است.

همچنین هفته گذشته حسن روحانی رئیس جمهوری هم اعلام کرد: «این هفته مصوبه ستاد ملی کرونا بود که در چهارچوب واکسن‌هایی که وزارت بهداشت و درمان مشخص و معین کرده، هر بخش خصوصی با ارزش نیمایی می‌تواند واکسن را وارد کند، بیاورد و در بیمارستان‌های خصوصی، دولتی و هر جا که وزارت بهداشت و درمان مناسب می‌دانند تزریقات انجام بگیرد. حتی اگر یک کارخانه و یک تولیدکننده بزرگ برای کارگران خودش می‌خواهد برود و با هماهنگی وارد کند و از واکسن استفاده کند. واکسنی که ما وارد می‌کنیم و به صورت مجانی استفاده خواهد شد، آن حساب و برنامه دیگری دارد که طبق آن برنامه عمل می‌کنیم؛ کادر درمان، افراد مسن و افرادی که بیماری‌های دارند در اولویت هستند و ممکن است به افراد عادی مقدار دیرتر برسد ولی اگر کسی خواست از طریق دیگر با ارزش

آیا بخش خصوصی می‌تواند واکسن کرونا وارد کند؟

آیا در شرایطی که در تمامی کشورها این دولت‌ها هستند که اقدام به خرید واکسن کرده‌اند؛ فعالان بخش خصوصی شانس برای تامین واکسن از شرکت‌های تولیدکننده دارند آن هم در حالی که از ماه‌ها قبل تعداد زیادی از کشورها واکسن مورد نیازشان را پیش خرید کرده‌اند؟

در شرایطی که دو هفته گذشته فراخوان اعطا مجوز برای واردات واکسن کرونا به شرکت‌های خصوصی از سوی دولت داده شده که سوال اصلی این است آیا واکسنی برای واردات وجود دارد؟ آیا در شرایطی که در تمامی کشورها این دولت‌ها هستند که اقدام به خرید واکسن کرده‌اند؛ فعالان بخش خصوصی شانس برای تامین واکسن از شرکت‌های تولیدکننده دارند آن هم در حالی که از ماه‌ها قبل تعداد زیادی از کشورها واکسن مورد نیازشان را پیش خرید کرده‌اند؟ علاوه بر این‌ها باید این نکته را در نظر داشت در تعدادی از کشورهای تولیدکننده واکسن همچون هند که قرار بود به ایران هم واکسن

تجارت خارجی در دهه ۹۰

دنیای اقتصاد : نگاهی به یک دهه تجارت خارجی ایران نشان می‌دهد پایین‌ترین ارزش تجاری به سال ۹۹ تعلق دارد. «دنیای اقتصاد» در گزارشی فراز و فرود حجم تجارت خارجی ایران از سال ۹۰ تا سال گذشته را با استناد به دو منبع رسمی آماری بررسی کرده است. تحلیل آمارها نشان می‌دهد بالاترین ارزش تجاری ایران در ابتدای دهه ۹۰ ثبت شده است. بررسی شرکای تجاری ایران از سال ۹۰ تا سال ۹۹ حکایت از آن دارد که سکوی اول صادرات و واردات در اختیار کشورهای محدودی بوده که مهم‌ترین آنها چین و امارات هستند.

ارزیابی تجارت خارجی ایران در دهه ۹۰ و اعداد و ارقام به دست آمده نشان می‌دهد سال ۱۳۹۹ حجم تجارت خارجی در پایین‌ترین رقم دهه ۹۰ قرار گرفته است. روند تجارت خارجی کشور از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ حکایت از آن دارد که پس از امضای برجام در میانه این دهه، شاهد رشد تجارت خارجی بوده‌ایم اما پس از خروج ترامپ از برجام حجم تجارت خارجی با افت مواجه شد و در سال ۱۳۹۹ به کمترین میزان ارزشی رسید. کارشناسان اعتقاد دارند آنچه روند نزولی تجارت خارجی را در سال‌های ۹۷،

۹۸ و ۹۹ رقم زده است، به جز خروج آمریکا از برجام، سیاست‌های داخلی نادرست از جمله تخصیص دلار ۴۲۰۰ تومانی و صدور بخشنامه‌های متعدد بوده است و همین امر نیز تاثیر تحریم‌ها را بر واردات و صادرات افزایش داده است. البته «دنیای اقتصاد» به‌منظور بررسی آمارهای یک دهه اخیر به دو منبع رجوع کرده است؛ آمارهای وزارت صمت و آمارهای سازمان توسعه تجارت. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد آمارهای منتشر شده از سوی این دو منبع، متفاوت از یکدیگر است. به‌گونه‌ای که گاه شاهد اختلاف آماری ۱۰ تا ۲۰ میلیارد دلاری در آمار تجارت خارجی از دو منبع آماری مذکور هستیم.

حتی در آمارهای تجارت خارجی سازمان توسعه تجارت نیز این تناقض دیده می‌شود و گاهی برای یک سال از این دو منبع سه آمار متفاوت از یکدیگر با اختلاف‌های قابل توجه ثبت شده است. طبق آمارهای اعلام شده از سوی سازمان توسعه تجارت، همچنان بدترین سال تجارت خارجی در دهه ۹۰، ۹۰ مربوط به سال گذشته است. اما براساس آمارهای وزارت صمت، بهترین سال در تجارت خارجی کشور سال ۹۰ بوده که ارزش تجارت به ۱۰۵ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار می‌رسد. این در حالی است که آمارهای سازمان توسعه تجارت، سال ۹۳ را به عنوان بهترین سال تجارت خارجی کشور معرفی می‌کند. دریافت یک آمار واحد در تجارت خارجی می‌تواند تحلیل دقیق‌تری را از عملکرد تجار به‌دنبال داشته باشد.

نگاهی به سیر تجارت دهه ۹۰

آنچه از تحلیل‌ها بر می‌آید سال ۹۰ و ۹۱ سخت‌ترین سال تحریم‌های آمریکا بوده است. اما آمارهای منتشر شده از سوی وزارت صمت از تجارت خارجی سال ۹۰ نشان می‌دهد در سال ۹۰، حجم تجارت خارجی

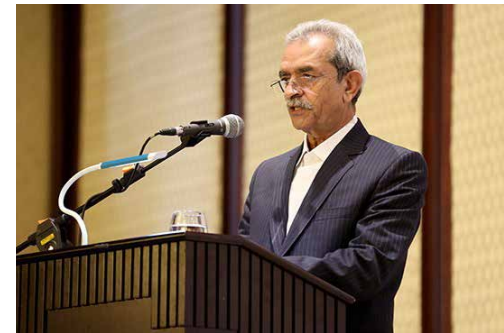
کشور به ۱۰۵ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار رسیده است. در عین حال در سال ۹۱ این رقم افت کرده است. البته در آمارهای وزارت صمت دو رقم برای حجم تجارت خارجی سال ۹۱ ذکر شده که تفاوت چشمگیری با یکدیگر دارد. در آمارهای سال ۹۱ منتشر شده، حجم تجارت خارجی ایران در این سال ۹۴ میلیارد و ۶۸۲ میلیون دلار ثبت شده است. اما در انتهای سال ۹۲، رقم اعلام شده حجم تجارت خارجی برای سال ۹۱، معادل ۸۶ میلیارد و ۱۷ میلیون دلار ثبت شده و مبنای مقایسه تجارت خارجی این سال با سال ۹۲ قرار گرفته است. تجار ایرانی در سال ۹۲ توانستند حجم تجارت خارجی را به ۸۰ میلیارد و ۷۵۳ میلیون دلار برسانند که نسبت به سال ماقبل خود افت کرده است. اما سال ۹۳ ارزش تجارت خارجی کشور نسبت به سال ۹۲ بیش از ۱۰ میلیارد دلار افزایش یافت و به ۹۰ میلیارد و ۱۲۵ میلیون دلار رسید. اما مجدداً در سال ۹۴ سیر نزولی صادرات و واردات را شاهد بودیم. به‌گونه‌ای که حجم تجارت در این سال به ۷۷ میلیارد و ۲۵۰ میلیون دلار رسید.

امضای برجام در سال ۹۴ موجب شد در سال‌های بعد با افزایش ارزش تجارت خارجی روبه‌رو شویم. آمد و رفت‌های کشورهای کشورهای خارجی به ایران پس از امضای برجام انگیزه فعالان اقتصادی را بیشتر کرد و چراغ سبز کشورها به همکاری با ایران موجب افزایش حجم تجارت تا بیش از ۱۰ میلیارد دلار در سال ۹۵ شد. آمارهای ثبت شده از سال ۹۵ بیانگر ارزش تجارت ۸۷ میلیارد و ۷۲۶ میلیون دلاری است. افزایش تجارت خارجی در سال ۹۶ نیز ادامه یافت و ارزش آن به ۱۰۱ میلیارد و ۴۴۱ میلیون دلار رسید. پس از سال ۹۰، تجارت ایران وارد مدار ۱۰۰ میلیارد دلار نشده بود و در این دهه تنها در دو

سال ۹۰ و ۹۶ شاهد ارزش تجارت خارجی بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار بوده‌ایم. اما در سال ۹۷ بحران‌های جدیدی در اقتصاد و روابط بین‌المللی ایران ایجاد شد. ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا به صورت یک‌طرفه از برجام خارج شد و بازگشت تحریم‌های اقتصادی علیه ایران، شرایط اقتصادی کشور را تغییر داد.

مقامات مسوول دائماً اعلام می‌کردند در شرایط جنگ اقتصادی قرار گرفته‌اند و همین موضوع نیز باعث اتخاذ تصمیمات ناگهانی و نادرست در سال ۹۷ شد. تصمیماتی که فعالان اقتصادی از آن به عنوان تحریم‌های داخلی یاد می‌کردند. سیاست‌های اعمال‌شده در کشور در سال ۹۷ انقباض تجارت خارجی را به دنبال داشت. از این سو تخصیص دلار ۴۲۰۰ تومانی و از سوی دیگر لزوم رفع تعهد ارزی با روش‌های اعلام شده از سوی متولیان تجارت خارجی، جامعه اقتصادی کشور را وارد بحران‌هایی به جز تحریم‌های آمریکا کرد. تاثیر عملکرد متولیان تجارت خارجی را می‌توان در حجم تجارت خارجی ایران در سال ۹۶ مشاهده کرد. در این سال ارزش واردات و صادرات به ۸۶ میلیارد و ۹۲۲ میلیون دلار رسید. اما افت تجارت در سال ۹۸ نسبت به سال ۹۷ سرعت کمتری به خود گرفت و ۸۵ میلیارد و ۱۰۵ میلیون دلار ثبت شد. اما سال گذشته (سال ۹۹) کمترین میزان تجارت خارجی یک دهه اخیر رقم خورد. حجم تجارت خارجی در سال ۹۹ معادل ۷۳ میلیارد دلار اعلام شده است که در مقایسه با سال ۹۸ کاهش بیش از ۸ میلیارد دلاری را تجربه کرده است. براساس آمار سازمان توسعه تجارت، تجارت خارجی در سال ۹۰ ارزشی بیش از ۹۵ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار داشته است.

[متن کامل](#)

رئیس اتاق ایران در نشست با حضور معاون اول رئیس جمهور

بخش تولید باید جذابیت‌های بیشتری نسبت به فعالیت‌های غیرمولد پیدا کند

غلامحسین شافعی رئیس اتاق ایران در ستاد اقتصاد مقاومتی خراسان رضوی که با حضور اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهور برگزار شد، راه تحقق شعار سال را بیان کرد.

جلسه اقتصاد مقاومتی خراسان رضوی با حضور اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهوری در مشهد برگزار شد.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران گفت: تحقق شعار «تولید، پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها»، در شرایطی امکان‌پذیر خواهد بود که برای بخش «تولید»، جذابیت‌های بیشتری در قیاس با دیگر فعالیت‌های اقتصادی و به ویژه بخش‌های غیرمولد، ایجاد شود.

غلامحسین شافعی در جلسه اقتصاد مقاومتی خراسان رضوی که با حضور اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهوری در مشهد برگزار شد،

عنوان کرد: شعار امسال، شکل تکامل‌یافته عناوین سنوات گذشته است و به نظر من این شعار به اوج تکامل خود در بحث اقتصادی کشور رسیده است. وی اضافه کرد: تحقق عملی این شعار و عمل به منویات مقام معظم رهبری، نیازمند تشکیل یک نهاد فرا قوه‌ای است که از قوای حاکمیتی و بخش خصوصی تشکیل شود و به ویژه مانع‌زدایی را با رویکردهای عملی و اختیارات ویژه، دنبال کند. رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران گفت: در این رابطه، نهادهای نظارتی کشور نیز باید به صورت کامل توجیه شوند و مجلس شورای اسلامی در تدوین قوانین جدید، بحث موانع و مسائل اقتصادی را مد نظر قرار دهد.

شافعی افزود: از سال ۱۳۹۷ که محدودیت‌های قابل توجهی برای اقتصاد کشور ایجاد شد و درآمدهای نفتی به شدت تحت تاثیر تحریم‌ها و فشارها قرار گرفت، در حقیقت این بخش خصوصی بود که اقتصاد کشور را اداره کرد.

او ادامه داد: جایگزینی درآمدهای نفتی در همین شرایط سخت و نابرابر با صادرات غیرنفتی ممکن شد، آن هم در حالی که مانع تراشی‌ها در این دوران به اوج خود رسید.

رئیس اتاق بازرگانی ایران گفت: طی ۵۰ سال گذشته اندیشه‌هایی که بر اقتصاد کشور حاکم بود، اندیشه‌های توزیع درآمد نفت به طور مستقیم و توزیع منابع آب، خاک و معادن به طور غیر مستقیم بوده است؛ اگر قرار باشد شعار امسال، رنگ عمل به خود بگیرد، نیازمند تغییر سرمشق فکری از اندیشه‌های توزیعی به تولیدی هستیم.

شافعی خطاب به معاون اول رئیس جمهور، متذکر شد: اگر به فکر توسعه خراسان رضوی هستید باید قدرت مرکزی را بشکنید تا استانداران، با اختیارات

کامل به عنوان والیان منطقه مدنظر قرار بگیرند و سازمان برنامه‌ریزی و بودجه به جای نگاه هزینه‌ای، نگاه درآمدی به استان‌ها داشته باشد. وی خواستار توجه ویژه و تقویت زیر ساخت‌های مرزی استان خراسان رضوی شد.

*۱۴۰۰، سال کاهش مشکلات است

معاون اول رییس جمهوری در این نشست، سال ۱۴۰۰ را سال کاسته شدن از مشکلات، فشارها و تنگناها توصیف و بیان کرد: سال ۱۳۹۹ سال بسیار سختی برای کشور بود.

اسحاق جهانگیری در این نشست افزود: در تبیین این سختی همین بس که کشور در سال ۱۳۹۰ به میزان ۱۰۰ میلیارد دلار درآمد نفتی داشت اما در سال ۱۳۹۹ این میزان به حدود ۱۰ میلیارد دلار رسید که کمتر از پنج میلیارد دلار آن نصیب دولت شد.

وی اقتصاد ایران را جزو ۲۰ اقتصاد بزرگ جهان بر اساس حجم تولید ناخالص داخلی توصیف و بیان کرد: بخاطر مشکلاتی که برای مردم ایجاد شده، عذرخواهیم زیرا مشکلات اقتصادی و صف مرغ قابل دفاع نیست اما در پایان فعالیت دولت طوری عمل خواهیم کرد که از تحریم‌ها عبور کرده باشیم و واکسن کرونا به وفور در اختیار مردم قرار گرفته باشد.

*لازمه توسعه ملی، استفاده از فرصت‌ها است

معاون اول رییس جمهوری در ادامه نشست ستاد اقتصاد مقاومتی خراسان رضوی گفت: لازمه توسعه ملی کشور استفاده از فرصت‌های اقتصادی، سیاسی و بین‌المللی است و هنر مدیران دلسوز نیز استفاده از این فرصت‌ها برای ایران است.

وی افزود: آمریکا که خود اعتراف کرد در سیاست فشار حداکثری و تحریم‌ها به کشورمان شکست

خورده، ظرف سال‌های اخیر تحریم‌های مختلفی را اجرا کرد.

جهانگیری ادامه داد: ابتدا برای تحریم‌ها سقف مشخص کردند که مثلا تا فلان مقدار می‌توانید نفت بفروشید اما در آن زمان برخی کشورهای دوست نظیر چین و هند حاضر نبودند بیشتر از آن مقدار از ما نفت بخرند لذا فهمیدیم باید گلوگاه‌های تحریم را بشناسیم.

وی گفت: هرچند مذاکرات به خوبی انجام شد و توافقی‌هایی به دست آمد اما به نقض دائم تحریم‌ها امید نداشتیم لذا پروژه‌های اقتصاد مقاومتی را تعریف کردیم و خدا را شاکریم با صبوری ملت و تدابیر رهبر معظم انقلاب اسلامی فشارها را پشت سر گذاشتیم.

معاون اول رییس جمهوری، «ستاره خلیج فارس» را از مهم ترین طرح‌های اقتصاد مقاومتی ذکر و بیان کرد: با وجود تحریم‌های ظالمانه توانستیم به موفقیت‌های خوبی در حوزه نفت و گاز دست یابیم. وی افزود: کشور قطر سال ۱۳۹۲ حدود دو و نیم برابر ایران از میدان گازی مشترک پارس جنوبی گاز برداشت می‌کرد اما اکنون با افتتاح همین طرح‌ها، کشورمان بیشتر از قطر و به میزان ۶۰۰ میلیون مترمکعب برداشت گاز دارد؛ حال آنکه قطر در سقف ۵۵۰ میلیون مترمکعب مانده است.

جهانگیری ادامه داد: پیشتر زمان مورد نیاز برای صدور مجور شروع یک فعالیت ۷۲ روز بود اما هم‌اینک این زمان به سه روز کاهش یافته است. لذا باید در راستای همین‌گونه اقدامات حرکت کرد.

*انتقاد از مصوبه مجلس

وی در ادامه به طرح انتقال آب از دریای عمان و خلیج فارس به خراسان رضوی نیز اشاره و بیان کرد: با این قیمت آب، صنعت می‌تواند فعالیت کند.

ایران، تعاون و اصناف موارد تکمیلی این ابلاغیه را مورد بررسی قرار داده که در نهایت خروجی این جلسات، تدوین پیش‌نویس ۱۳ بندی مورد تأیید تمامی دستگاه‌های اجرایی و بخش خصوصی بوده که تقدیم کمیته مزبور جهت تصویب گردید. اما اکنون علیرغم تمامی تلاش‌های صورت گرفته و طرح این موضوع در کمیته ماده (۲) بعد از گذشت بالغ بر سه ماه، متأسفانه این پیش‌نویس به تصویب نرسیده و به تبعان ابلاغیه ۱۷۷ کماکان بلااثر باقی‌مانده، به‌نحوی که صادرکنندگان در پایان سال ۹۹ هنوز تکلیف خود را در مورد صادرات سال‌های ۱۳۹۷، ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ نمی‌دانند و در طرف مقابل نیز، واردکنندگان به همین دلایل قادر به تصمیم‌گیری و استفاده از ارز صادراتی به میزان کافی نیستند؛ به‌نحوی که مجدداً احساس کمبود مواد اولیه در واحدهای تولیدی نمایان شده است.

گواه این ادعا عرضه ارز در سامانه نیما به میزان دو برابر تقاضا بوده که این امر اثبات‌کننده این موضوع است که مشکل تجارت خارجی همچنان پابرجاست و تنظیم واردات در مقابل صادرات محقق نشده است. لذا اتاق بازرگانی، صنایع معادن و کشاورزی ایران به همراه اتاق اصناف و اتاق تعاون ایران به‌عنوان مشاوران قوای سه‌گانه در این خصوص ضمن ابراز نگرانی از روند کنونی، معتقدند چنانچه اصلاحیه ۱۳ بندی مذکور به تصویب رسیده بود، علاوه بر حل مشکلات باقی‌مانده از سال‌های پیش در حوزه تجارت خارجی اعم از صادرات و واردات، فعالان اقتصادی در این حوزه در سال ۱۴۰۰ نیز چشم‌انداز روشنی پیش روی خود متصور خواهند بود

اعلام رسمی رئیس‌کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بالغ بر ۲۲ میلیارد دلار از ارز صادراتی کشور که پوشش‌دهنده ۷۰ درصد نیازهای ارزی بخش‌های مختلف کشور بوده، از طریق صادرات غیرنفتی تأمین شده است.

در چنین شرایطی، با درایت حضرتعالی مبنی بر تغییر ریل سیاست‌گذاری‌های تجاری از بانک مرکزی به وزارت صنعت، معدن و تجارت و‌گذاری اختیارات تجارت خارجی کشور به این وزارتخانه که با صدور ابلاغیه مصوبه ۱۷۷ ستاد هماهنگی اقتصادی دولت با موضوع «شیوه‌های رفع تعهد ارزی و بازگشت ارز صادراتی» به شماره ۹۰۸۲۹ مورخ ۱۳۹۹/۸/۱۲، به‌منصه ظهور رسیده است، بارقه‌های امید در دل صادرکنندگان کشور به وجود آمد؛ اما از آنجایی که ابلاغیه مزبور با رویکرد حل مشکلات وارداتی و تأمین مواد اولیه کارخانجات از طریق ارز حاصل از صادرات تهیه و تدوین شده است، باید علاوه بر حل مشکلات واردات، مسائل پیش روی صادرکنندگان را نیز حل و فصل نماید.

نکته حائز اهمیت آن است که روح ابلاغیه ۱۷۷ ستاد هماهنگی اقتصادی دولت اگرچه در حوزه واردات، بخشی از موانع را برطرف نموده است؛ اما در بعد دیگران یعنی حوزه صادرات، کماکان مشکلات جدی به قوت خود باقی‌مانده و چنانچه در جهت رفعان اقدام نگردد، عملاً اجرای این ابلاغیه نیز بلااثر خواهد شد؛ به همین دلیل وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت با اشراف بر این موضوع، کمیته اقدام ارزی سازمان توسعه تجارت را مأمور نمود تا با حضور نمایندگان تمامی دستگاه‌های مختلف اجرایی در کنار نمایندگان سه اتاق

اتاق اصناف ایران

اتاق تعاون ایران

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

آن، مشکل صادرکنندگان را حل می‌کند. متن کامل این نامه به حسن روحانی، رئیس‌جمهوری ایران به شرح زیر است: احتراماً همان‌گونه که مستحضر هستید، بروز مشکلات متعدد در حوزه سیاست‌گذاری ارزی کشور بعد از وقوع تحریم‌های ظالمانه سبب گردید تا علی‌رغم ظرفیت‌ها و فرصت‌های ایجادشده پیش روی صادرکنندگان کشور در سایه کاهش ارز پول ملی صادرات نتواند از این شرایط به نفع پیشبرد اهداف اقتصاد ملی و توسعه بنگاه‌های اقتصادی و صادراتی بهره‌برداری نماید که البته بخشی از این مسائل به دلیل بروز سخت‌ترین تحریم‌ها و بخشی دیگر به دلیل مشکلات داخلی کشور بروز و ظهور یافته است.

در این میان، صدور بخشنامه‌های متعدد ارزی و تجاری از سوی دستگاه‌های اجرایی به‌ویژه بانک مرکزی طی دو سال و نیم گذشته، در شرایطی صادرات کشور آر زمین‌گیر کرده و فرصت رشد و جهش را از آن گرفته است؛ که در همین شرایط سخت و غبارآلود، بر اساس

روسای اتاق‌های بازرگانی، صنایع و تعاون ایران در نامه به رئیس‌جمهور

مشکلات صادرکنندگان با تصویب پیش‌نویس ۱۳ ماده‌ای کمیته ارزی حل می‌شود

روسای اتاق‌های بازرگانی، تعاون و اصناف ایران در نامه‌ای تأکید کردند: اگر مشکلات حوزه صادرات برطرف نشود، عملاً اجرای مصوبه جلسه ۱۷۷ ستاد هماهنگی اقتصادی دولت بلااثر خواهد ماند.

غلامحسین شافعی، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، به همراه روسای اتاق‌های اصناف و تعاون ایران در نامه‌ای به رئیس‌جمهور پیشنهادهای بخش خصوصی برای مدیریت ارزی کشور را ارائه داد. در این نامه که در ماه پایانی سال ۱۳۹۹ به رئیس‌جمهوری نوشته‌شده، تأکید شده است که پیش‌نویس ۱۳ ماده‌ای که در کمیته ارزی معطل‌مانده، تکمیل‌کننده مصوبه جلسه ۱۷۷ ستاد هماهنگی اقتصادی است و تصویب و ابلاغ

جمشیدنفر، رئیس کمیسیون توسعه صادرات غیرنفتی اتاق ایران:

مقررات گمرکی، مانعی در رقابت پذیری کالای ایرانی

بندهای بسیاری به دست و پای گمرک زده‌اند که حرکت آن را کند می‌کند. مقررات مربوط به تجارت در کشور و کاری که اقتصاد کشور می‌کند، مصداقی از ضرب‌المثلی است که می‌گوید لقمه را دور سرمان می‌چرخانیم و می‌خوریم.

ظرفیت‌های گمرکی کشور با چشم‌اندازی که برای توسعه صادرات غیرنفتی ترسیم کرده‌ایم، همخوانی ندارد. طی سال‌ها، تقویت سازمان‌ها در کشور ما، با افزایش تعداد کارکنان انجام شده، درحالی‌که در سازمان‌های مختلف از جمله گمرک، به تقویت زیرساخت‌ها، مدرن سازی فرایندها و تسریع کارها نیاز داریم.

در بعضی موارد، در مسیر نفوذ هرچه بیشتر دولت الکترونیک حرکت کردیم، اما ضعف زیرساخت‌ها به اندازه‌ای آزاردهنده شده که گفتیم صد رحمت به روش‌های سنتی و فرایندهای قدیمی. در بعضی موارد قطع ارتباطات و سیستم‌ها و ضعف اینترنت، ۲ تا ۳ روز به مدت‌زمان انجام کار افزوده است. این در حالی است که هراندازه معطلی در فرایندها صادرات و واردات، بر قیمت تمام‌شده محصولات اثر دارد.

کاهش رقابت‌پذیری و افزایش هزینه‌های تجارت که به فعال اقتصادی تحمیل می‌شود، از پیامدهای منفی معطلی‌های ناشی از ضعف زیرساخت‌ها در گمرک است.

ارتباطات مستقیم با کارکنان در سازمان‌های دولتی باید به کمترین میزان برسد و با برقراری اتوماسیون، همه امور اداری در مدت‌زمانی مشخص و قابل پیش‌بینی انجام شود. با اجرای اتوماسیون در سازمان‌ها، اگر یک دقیقه زمان بیشتر برای انجام کاری صرف شود، باید دلایل آن را بررسی کرد. متأسفانه ما در سازمان‌های دولتی از جمله گمرک، در این مسیر حرکت نکردیم و این یکی از چالش‌ها در مسیر رقابت‌پذیری کالای ایرانی و بهبود تجارت خارجی است.

یک تجربه

یکی از بهترین روش‌ها برای بزرگ کردن اقتصاد، دور زدن تحریم‌ها و توسعه اشتغال پایدار، ورود موقت کالا و تجهیزات به کشور است. این مسئله به‌طور مستقیم با گمرک در ارتباط است. در ورود موقت، طرف ایرانی هزینه‌ای پرداخت نمی‌کند و صرفاً نقش تولیدکننده را ایفا می‌کند. کارگزار خارجی مواد اولیه را وارد می‌کند و بعد محصول ساخته‌شده در ایران صادر شده و رفع تعهد ارزی انجام می‌شود. درواقع با تسهیل ورود موقت، علاوه بر کاهش چالش‌های ارزی ناشی از تحریم، تجارت کشور هم بزرگ شده و فرصت‌های شغلی حفظ می‌شود. باوجود همه پیامدهای مثبت ورود موقت برای تجارت کشور، مقررات پیچیده و بوروکراسی سنگین در گمرک این فرایند را برای فعال اقتصادی ایرانی دشوار کرده است. برای مثال، برای ورود موقت کالا باید ضمانت‌نامه تهیه کرد که هزینه و زمان زیادی را به خود اختصاص می‌دهد. [متن کامل](#)

رئیس مرکز پژوهش‌های اتاق ایران:

نقدینگی کافی برای تامین سرمایه در گردش وجود ندارد

رئیس مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران گفت: نقدینگی و منابع کافی برای سرمایه گذاری در کشور وجود ندارد و از منابع موجود هم به خوبی استفاده نمی‌شود.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از صدا و سیما، محمد قاسمی با حضور در برنامه گفت و گوی ویژه خبری شنبه شب اظهار داشت: اگر چه حرف‌های زیادی درباره میزان نقدینگی در کشور زده می‌شود، اما واقعیت این است که تأمین مالی تولید از طریق بازار سرمایه و سرمایه گذاری خارجی در کشور، چندان وسیع نبوده است. بنابراین می‌توان گفت نقدینگی و منابع کافی برای سرمایه گذاری در کشور وجود ندارد و از منابع موجود هم به خوبی استفاده نمی‌شود.

رئیس مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران با اشاره به اینکه نظام بانکی، نظام تأمین اجتماعی یا نظام حمایتی نیست، گفت: نظام بانکی قرار نیست خزانه دوم دولت باشد. سال‌هاست که سیاست‌گذاران اعم از دولت و مجلس، نظام بانکی را از کارکرد خود خارج کرده‌اند.

وی با بیان اینکه نقش نظام بانکی در طرح‌های زودبازده و طرح‌های مشابه صرفاً نگاه حمایتی بوده است، ادامه داد: زمانی که این بنگاه‌ها جنبه اقتصادی نداشته باشند، پول، خراب می‌شود و به جایی می‌رود که بازده ندارد.

رئیس مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران اضافه کرد: از آن جایی که همیشه کسری بودجه وجود دارد یکی از راه‌های تأمین این کسری، رجوع مستقیم و غیرمستقیم به بانک هاست.

*بانک نباید منبع تأمین کسری بودجه باشد

وی با بیان اینکه حجم عمده‌ای از منابع بانک‌ها به عنوان بدهی‌های دولت، محبوس شده است، تأکید کرد: بانک باید بانکداری کند نه اینکه به عنوان منبع تأمین کسری بودجه باشد. سیاستگذار باید نظام بانکی را در مسیر توسعه کشور، هدایت کند ضمن اینکه بانک مرکزی و نظام بانکی به اصلاح نیاز دارند.

رئیس مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران با بیان اینکه گردش پول در همه اقتصادهای مدرن، به صورت جدی مدیریت می‌شود، افزود: باید بانک‌های اطلاعاتی نظام مالیاتی، بانکی و عملیات تولید را به هم وصل کنیم.

قاسمی اضافه کرد: بی ثباتی قیمت مواد اولیه و نبود دسترسی به موقع به منابع مالی از مشکلات اصلی تولیدکنندگان است.

*باید بازارهای موازی مدیریت کنیم

محمدرضا پوراهایمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی نیز در این برنامه گفت: به علل مختلف، هدف گذاری تأمین مالی برای بنگاه‌های کوچک و زود بازده، محقق نشده و این موضوع در دولت‌های مختلف اتفاق افتاده و آمارها بیانگر آن است که تا ۴۰ درصد از این منابع به جای

تفکر استراتژیک از حرف تا عمل

دکتر مهدی جباریان

تفکر استراتژیک به عنوان یک فرآیند ذهنی در جهت دستیابی به اهداف در سطح فرد، گروه یا سازمان شناخته می‌شود. این مفهوم دارای دو جزو اساسی است: فکر و استراتژی. فکر کردن را باید شامل دو عضو تحلیل و ترکیب دانست. در سمت دیگر استراتژی وجود دارد که راه به سوی آینده را مشخص می‌کند و دارای درونمایه‌ای از جنس دستیابی به اهداف است. تفکر استراتژیک بر آن است که با تکیه بر مکانیزم‌های اندیشیدن، گزینه‌های ممکن را شناسایی کند.

*** آیا ما یک متفکر استراتژیک هستیم؟

فرض کنید در میان یک جنگل سیرتان را گم کرده‌اید و نقشه‌ای هم در دسترس ندارید؟ چه باید کرد؟ باید منتظر امداد ماند یا حداکثر تلاش برای رها شدن را انجام دهید؟ امداد چه زمانی به شما خواهد رسید؟ اصولاً کسی هست که از موقعیت شما اطلاع داشته باشد؟ راه خروج از کجاست؟ آیا می‌توان موقعیت جغرافیایی را تعیین کرد؟... این سوالات و ده‌ها سوال دیگر می‌تواند ذهن کسی را که در جنگل گم شده است مختل کند و هر اشتباه محاسباتی یا پاسخ اشتباه به سوالات کلیدی

می‌تواند به قیمت از دست دادن جان فرد تمام شود؟»

در اینجاست که امکان دارد فرد گمشده پیش‌فرض‌هایی داشته باشد. به‌طور مثال وی چنین می‌اندیشد که فرد یا افرادی در بیرون از جنگل از موقعیت من اطلاع دارند و نسبت به امداد رسانی اقدام خواهند کرد. این یک پیش‌فرض خواهد بود. پیش‌فرضی که می‌تواند تمامی تصمیمات بعدی را تحت‌الشعاع قرار دهد. اگر فرد گمشده بر اساس این پیش‌فرض سایر تصمیماتش را اتخاذ کند، باید منتظر مانده تا سایرین شروع به امداد رسانی کنند. اما در سوی دیگر داستان ما، این امکان هست که پیش‌فرض موجود کاملاً اشتباه باشد و کسی از موقعیت فرد گمشده اطلاع ندارد. در این صورت تمام تصمیمات بعدی بر اساس یک فرضیه غلط می‌تواند به قیمتی گزاف برای مورد مثال ما تمام شود.

مثال جنگل را در ذهن داشته باشید تا به سراغ نمونه‌های دیگر برویم. بحران کرونا امروزه باعث شده آنچه به عنوان وضعیت نرمال قبلی می‌شناختیم حداقل فعلاً وجود نداشته باشد. همان‌طور که گمشده داستان ما در وضعیتی از ابهام قرار داشت، مدیران نیز در شرایط فعلی و البته به شکلی انتزاعی‌تر ابهام را حس می‌کنند. بحران تا چه زمانی ادامه خواهد یافت؟ ادامه شرایط چه آثاری می‌تواند داشته باشد؟ چگونه می‌توان از شرایط به نفع سازمان خود بهره برد؟ و ده‌ها سوال دیگر که مطرح می‌شوند؟ وجود هر پیش‌فرض کلیدی می‌تواند تمام تصمیمات را تحت‌الشعاع قرار دهد. به ساده‌ترین بیان باید گفت تفکر استراتژیک به دنبال پیدا کردن راهکارهای جایگزین برای خروج از این جنگل‌های ابهام‌آمیز و مه‌آلود است که

در متن‌های مختلف گسترده شده‌اند.

*** عناصر تفکر استراتژیک

بزرگ، عمیق و بلندمدت فکر کردن است که در این شرایط سکان را به دست خواهد گرفت. واژه‌هایی که به گوش بسیار آشنا هستند، اما در عمل دستیابی به آنها بسیار دشوار خواهد بود. بزرگ اندیشیدن خود می‌تواند به معنای ایجاد درک کلی باشد که به تفکر سیستمی ارجاع داده می‌شود. دیدن کل برای فرد گمشده در جنگل مانند این است که نقشه‌ای از جنگل به‌وی بدهید. در نتیجه وی خواهد توانست موقعیت خود را تعیین کند. البته در صورتی که توانمندی تعیین موقعیت را داشته باشد. تفکر سیستمی را باید شبیه به نگاه کردن از هواپیما به زمین دانست. در این شرایط است که می‌توان موقعیت هر چیز را تشخیص داد و ارتباط بین قرارگیری عناصر، راه‌های مرتبط شدن آنها با یکدیگر و نقشه بزرگ را درک کرد.

اما عمیق بودن هم در کنار نگاه کلی اهمیت دارد. باید توجه داشت که با وجود اهمیت بزرگ دیدن، تأکید بیش از حد روی آن هم می‌تواند متفکر استراتژیک را از فهم جزئیات غافل کند. در اینجاست که پیش‌فرض‌ها مطرح می‌شوند. پیش‌فرض می‌تواند باعث شود تا دنیا را از دریچه دیگری ببینیم. من از شما می‌پرسم: آیا چین سرانجام خواهد توانست گوی سبقت را در رهبری دنیا از آمریکا برآید؟ تنها یک جواب ساده به همین سوال کافی است تا تمام استراتژی بزرگ یک کشور، سازمان، فرد و... را زیر و رو کند. اما آیا می‌توان به راحتی به بررسی ارزیابی پیش‌فرض‌ها پرداخت.

کوچک‌ترین مانع در اینجا خطاهای شناختی هستند. انواع خطاهای شناختی مانند تعهد به هدف، سوگیری بازمانده، گذشته‌نگری و... می‌توانند

مانع درک واقعیت‌ها به شکلی که باید شوند. از سوی دیگر هیچ سندی در دست نیست که گذشته لزوماً مانند آینده باشد.

در کنار بزرگ اندیشیدن و تفکر عمیق باید مدت زمان فکر کردن را نیز مطرح کرد. در اینجاست که عامل زمان نیز مطرح خواهد شد. درک جهان آینده حتی از جهان کنونی نیز سخت‌تر است و دست و پنجه نرم کردن با مشکلاتی که هنوز هم بروز نکرده‌اند، از آن هم سخت‌تر خواهد بود. راحت‌فهم‌ترین آینده برای ما آینده خطی است. آینده‌ای که در مسیر روندهای حال و گذشته شکل می‌گیرد. شاید دلیل آن هم این باشد که ما از ابهام متنفریم. به راستی به جز نویسندگان داستان‌های علمی-تخیلی چه کسی می‌توانست ظهور بیماری کووید-۱۹ را در ابتدای قرن بیست و یکم پیش‌بینی کند! حداقل درس این نکته آن است که آینده به هیچ عنوان لزوماً به شکل گذشته نیست، آینده می‌تواند دارای اشکال مختلف یا حتی بی‌شکل باشد. پس درک آن نیاز به باز بودن ذهن، قبول افکار متفاوت و اجتناب از خودکامگی فکری دارد.

در جمع‌بندی باید گفت رسیدن به تفکر استراتژیک یک سفر است که بسیاری از افراد در رسیدن به مقصد آن شکست خواهند خورد. با تکیه بر تحقیقات موجود حتی ۹۰ درصد مدیران فاقد آن هستند و موانعی مانند درگیری‌های روزانه بیش از حد، خطاهای شناختی، نداشتن ذهن باز و گروه‌اندیشی می‌توانند رسیدن به آن را سخت‌تر کنند. نکته امیدوارکننده این است که تفکر استراتژیک قابل دستیابی است. اما برای رسیدن به آنها پیش از هر چیزی نیاز به ذهن شکاک است.

[متن کامل](#)

